

Студијски програм: Основне академске студије ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Назив предмета: Биолошки високо вредни производни системи
Наставник: др Милојевић Милена, доцент
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Увођење студената у историјски најзначајнију човекову делатност, која је обликовала највећи део културних предела у којима човек данас живи. На различитим примерима из историје пољопривреде и савремених облика тзв. одрживе пољопривреде објасниће се на који начин је човек вековима опстајао користећи природне изворе за производњу хране и на који је начин утицао на живи свет. Проучаваће се начини на које се пољопривреда у будућности може прилагодити данашњој потреби за очувањем природе, укључујући и њене високовредне елементе настале утицајем фармерства, као и других човекових делатности заснованих на одрживом управљању и коришћењу живог света. Предмет је замишљен тако да упозна студенте са научним и техничким основама из ове области као и са социјалним и економским факторима повезаним са главним агроеколошким питањима и проблемима.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће стећи разумевање међусобног односа између човека и средине која га окружује кроз одрживе системе обезбеђења хране, као основе његовог опстанка. Са стеченим знањима ће бити у могућности да препознају расположиве ресурсе и за њих изабере одговарајуће фармске системе и друге производне система у руралним областима, који ће им омогућити очување, па чак и унапређење животне средине. Разумеће и начине функционисања традиционалних фармских система и њихов и значај њихових елемената у креирању модерних фармских система и планирање развоја у складу са општедруштвеном потребом очувања биодиверзитета, предеоне разноврсности и квалитета живота, те диверзитета и квалитета човекових делатности, производа и културе. Студенти ће бити у могућности да сагледају актуелне научне чињенице о позитивној и мултифункционалној улози пољопривреде, као и могућностима парапољопривредних и сакупљачких активности у савременом окружењу.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Пољопривреда и животна средина. Основе агроекологије. Историја развоја пољопривреде и сточарства и њен утицај на предеону разноврсност. Мултифункционална пољопривреда. HNPF (<i>HighNatureValueFarming</i>-фармерство/пољопривреда високе природне вредности). Традиционалне сакупљачка привреда у руралном амбијенту. Парапољопривреда (пчеларство, рибарство, узгој дивљачи, гљива и сл.). Пасторални системи и традиција номадског сточарства. Пољопривредно-шумарски системи. Биодинамичка пољопривреда. Органска пољопривреда. Пермакултура. Екстензивни и производни системи са ниским улагањима. Аутохтоне расе животиња, врсте и варијетети гајеног биља и њихова улога у обликовању предела. Етноботаника. Вредносни ланци традиционалних производа и њихова вредност за очување биодиверзитета. Улога малих фарми и сеоских газдинстава у очувању биодиверзитета. Перспективе развоја пољопривреде и комплементарних делатности у областима од значаја за очување природе. Пољопривреда и климатске промене.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Упознавање са примерима HNPF система и традиционалних вредносних ланаца у фармерској пракси Србије. Упознавање са парапољопривредним делатностима и сакупљачком привредом, традиционалном прерадом, као целокупним ланцима за додавање вредности природним сировинама из биолошки високовредних производних система, као начина очувања предеоног и специјског диверзитета и заштите животне средине.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ђорђевић-Милошевић С., Миловановић Ј., Ђорђевић С., Милошевић С. (2016) Биолошки високовредни производни системи, Факултет за примењену екологију „Футура“, Београд 2. Keenleyside С., Ђорђевић-Милошевић С., Hart К., IvanovS., Redman M., Vidojević D. (Cooper T, Pezold T. (eds.) (2011): Razvoj nacionalnog agro-ekološkog programa zaSrbiju, IUCN, 3. Ђорђевић-Милошевић С., Миловановић Ј. (2013): Održivi turizam u funkciji ruralnog razvoja: mala poljoprivredna gazdinstva i ruralni turizam u Srbiji, Fakultet za primenjenu ekologiju Futura, Agroznanje Vršac; FAO - Food and Agriculture Organisation of the United Nations 4. Лазих Б. и сарадници (2008): Органска пољопривреда, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

5. Kojić M., Mrfat-Vukelić S., Dajić Z., Đorđević-Milošević Suzana (2004): Livade i pašnjaci Srbije, I, Pregled i vrednovanje dosadašnjih fitocenoloških istraživanja i pravci daljih aktivnosti, Institut za poljoprivredna istraživanja «Srbija», monografija 1-92 str.
6. Lyngso Foged H., Đorđević-Milošević S. (2006): Najbolje poljoprivredne prakse – o čemu se radi i kako se mogu primeniti, brošura, UNDP/GEFDRP – Carl Bro, Denmark
7. Stojanović S., Đorđević-Milošević Suzana (2003): Autohtone rase domaćih životinja, Beograd, Savezni sekretarijat za rad, zdravstvo i socijalno staranje, sektor za životnu sredinu str.1-250
8. Марзин О., Ђорђевић Милошевић С., Иванов, С. (2007): Смернице за развој одрживе пољопривреде на подручју Старе планине: Република Србија, књига, Београд : Регионални центар за животну средину за Централну и Источну Европу, Канцеларија у Србији, Визартис, Београд
9. Bogdanov N., Đorđević-Milošević S. (2005): Multifunctional Agriculture – Concept and Institutional Frame, Multifunctional Agriculture and Rural Development, IEP, Belgrade, pp. 14-23, ISBN 86-82121-30-Grupa autora (uklj. Đorđević-Milošević S., Eds- Oppermann R., Beaufoy G. Jones G (2012).: High nature value farming in Europe, EFNCP

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2 (30)	Практична настава: 1 (15)
------------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Методe извођења наставе

Предавања, аудиовизуелне вежбе, интерактивне радионице, дискусија на предавању, самосталан практичан рад. Самосталан практичан рад у групама: студије случаја вредносних ланаца традиционалних производа на бази HNVF система у заштићеним природним добрима (едукационе базе Факултета у Засавици и Бојчинској шуми).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава	20	усмени испит	20
колоквијум	20	